

NYE MENINGER .NO

NYE MENINGER er Dagsavisens side for kommentar, analyse og debatt. Her vil du hver dag finne ferske analyser og kommentarer til aktuelle hendelser fra Dagsavisens skribenter og brukere.

Fikk en liten bil i kalenderen i dag, den hadde lukeparkert!

Lars S. Brudalen, på Twitter.

FRA NYE MENINGER.NO

Enden er nær

Europeiske geologer har fortøyd en romsonde i en komet – i fart – for å kunne studere selve tilblivelsen av verdensrommet. Norske geologer står – på andre måned – og ser på en steinmasse og lurer på om den skal rase.

Ikke før hadde Oddgeir Bruaset gått av med pensjon og TV-programmet hans, «Der ingen skulle tru at nokon kunne bu», var nedlagt, så avslører den brutale realiteten seg for det norske folket. Det er steder nordmenn ikke kan bo. Ved foten av et fjell som er i ferd med å rase, er et av dem.

Det vil si, nokon tror fortsatt at de kan bu der. En bebygger nektet lenge å flytte, andre uffet og akket seg høylytt.

Hadde lokalbefolkningen i Rauma fått bestemme selv, hadde de ikke fylt termosen og sortert sine kjæreste familieendeler opp i snippsekken, før den første kampesteinen hadde buldret forbi karnappet.

Nordmenn liker ikke forandring. Det er rart det i det hele tatt er søkere til motefaget «endringsledelse» på BI.

At Jonas Gahr Støre kalte sin nye bok «I bevegelse» var uinformert. Og dette fra en mann som bestemte seg for å bli partileder på toppen av et fjell. Riktignok hadde han forstått at nordmenn elsker fjell. Men han burde også forstått at nordmenn ikke elsker fjell – eller noe annet – i bevegelse.

Selve nasjonen er grunnlagt på basis av uforanderlige steinformasjoner. «Evig og tro til Dovre faller» er ikke en metafor, det er et målkriterium. Det er dette som er Old Public Management.

EIRIK BERGESEN

«I snart ett år har mange foreldre kjempet for at våre tidligere så stabile barnehager skulle forbli akkurat det. Det har imidlertid vært forgjeves.»

Guri Waalen Borch

ANBEFALT PÅ NYE MENINGER.NO

- 1 Midtøsten og historiens gang
ROGER HERCZ
- 2 Ut av fengsel, inn i depresjon
JØRGEN LORENTZEN
- 3 Det andre New York
HEIDI TAKSDAL SKJESETH
- 4 «Vi rykker kanskje ned i 2015»
REIDAR SOLLIE
- 5 «Praktisk talt»
STIAN BROMARK

RETTIGHETER: Antall barnarbeidere er redusert med cirka 78 millioner.

Kampen mot barn

KRONIKK

GERD KRISTIANSEN

Leder, LO

Det er blitt 78 millioner færre barnarbeidere i løpet av de 14 siste årene – mye takket være fredsprisvinner Kailash Satyarthi. Norsk og internasjonal fagbevegelse skal også ha en del av æren.

Med barnarbeidere menes barn som daglig jobber uten mulighet for utdanning og slik at arbeidet går ut over barnets helse, ikke barn som får litt penger for små tjenester. Årets fredsprisvinner Kailash Satyarthi og organisasjonen South Asian Coalition on Child Servitude (SACCS), som han grunnla, har frigjort titusener barnarbeidere.

For over 20 år siden ble LO en samarbeidspartner med Satyarthi i kampen mot barnarbeid, da barnarbeid for alvor ble satt på dagsorden nasjonalt og internasjonalt. Den gang fantes om lag 250 millioner barnarbeidere i verden. I 1991 støttet LO et prosjekt i regi av Frie Faglige Internasjonale (FFI), som tok sikte på å kartlegge omfanget av barnarbeid og hvordan vi i samarbeid med fagbevegelsen i de respektive landene kunne arbeide for avskaffelse av barnarbeid. Dette resulterte i en global kampanje mot barnarbeid, og allerede i 1996 fantes ikke mindre enn 75 nasjonale faglige kampanjer, i alle deler av verden. Mot slutten av 90-tallet var fagbevegelsen i over 100 land engasjert i å dokumentere barnarbeid, jobbe for bedre lovgivning og tiltak for barna, og framfor alt – skaffe skoletilbud.

Norsk fag- og arbeiderbevegelse jobbet med flere strategier. Det gjaldt å få på plass internasjonal lovgivning og regulering mot barnarbeid, det gjaldt å skape forbrukerbevissthet om produkter laget av barn, og få i stand avtaler med selskaper om å avstå fra bruk av produkter laget av barn. Videre ble det holdt innsamlingsaksjoner og etablert konkrete utdanningsprosjekter for tidligere barneslaver

I 1997 vedtok partene i tekstilindustrien i EU en erklæring mot barnarbeid. Denne erklæringen ble senere tatt inn i overenskomsten mellom Fellesforbundet og TEKNO-landsforening/TBL og var den første i sitt slag i EU og i Norge. Dermed var en barriere brutt. I årene som fulgte kom flere avtaler og klausuler av ulike slag både med enkelte multinasjonale selskaper og i handelsavtaler.

Parallelt med de internasjonale initiativene var det et stort engasjement i fagforbundene, LOs lokalorganisasjoner og fagforeninger over hele Norge. Artister

For over 20 år siden ble norsk LO en samarbeidspartner med årets nobelprisvinner Kailash

stilte opp for saken. Det ble laget underskriftskampanjer til støtte for LOs krav om at FN skulle nedsette en barnarbeidskommisjon. På initiativ fra Handel og Kontor sendte LO og Handels- og Servicenæringens hovedorganisasjon (HSH, nå Virke) i mai 1995 brev til handelsministeren og ba om en utredning om barnarbeid i internasjonal handel og norsk import, samt et utvalg for å se på merkeordninger som virkemiddel i kampen mot barnarbeid. Regjeringen imøtekom begge kravene.

Presset ga resultater. Land som tidligere nektet for at det fantes barnarbeid hos dem, begynte å erkjenne problemet og myndighetene i flere land bidro med tiltak for å redusere barnarbeid.

LO finansierte flere prosjekter, og var blant annet største bidragsyter til opprettelsen av SACCS' jentekollektiv nær New Delhi. Bare i løpet av de første 14 månedene i drift hadde 155 barn nytt godt av opphold i senteret. Her var fokus på å opprette selvtillit og selvrespekt, og lære å lese og skrive. Samtidig var det tett kontakt med familiene med sikte på at barna kunne komme hjem og starte på sin lokale skole.

Mens gode krefter kjempet mot barnarbeid, var det sterke krefter som ikke ville ha endring. Utbyttere, gjerne fra toppsjiktet i land med mye barnarbeid, som selv tjente på barns billige arbeidskraft, ønsket ingen endring. Satyarthi og mange andre ble utsatt for represalier og

«Nobelkomiteen har gjort et særdeles klokt valg ved tildeling av årets fredspris.»

DELTA I DEBATTEN, SKRIV TIL OSS

Kronikk:
6000 tegn inkl.
mellomrom.
Hovedinnlegg:
4000 tegn.

Innlegg/replikk:
2000 tegn.
Kortinnlegg:
800-1500 tegn.
Legg ved portrettfoto.

STIAN BROMARK
Debatt- og
kommentarredaktør

Debattinnlegg sendes til:

Dagsavisen

debatt@dagsavisen.no

**Dagsavisen
Fremtiden**

debattfremtiden@dagsavisen.no

**Dagsavisen
Moss Dagblad**

debattmossdagblad@dagsavisen.no

Vi er på vei mot en verden fri for barnearbeid.

barnearbeid

Satyarthi i kampen mot barnearbeid. I neste uke får han prisen i Oslo.

FOTO: SUZANNE PLUNKETT/NTB SCANPIX

drapstrusler. To av hans medarbeidere ble drept.

Etter initiativ fra LO inviterte den norske regjering høsten 1997 til en internasjonal konferanse om barnearbeid for å forberede en ny ILO-konvensjon. Konferansens sluttdokument, som over 20 ministre fra land med og uten barnearbeid sluttet seg til, bidro sterkt til å utvikle det som senere ble felles internasjonal politikk mot barnearbeid, gjennom ILO.

Med støtte fra internasjonal fagbevegelse ble Satyarthi leder for Global March against Child Labour. I 1998 gjennomførte organisasjonen en storstilt marsj med tidligere barnearbeidere på alle verdens kontinenter. Marsjen kom til Norge 30. april 1998. Dagen etter, 1. mai, talte Kailash Satyarthi mot barnearbeid på Youngstorget. Følget hans reiste videre til arrangementer i Bergen, Stavanger og Tromsø, og siden til Danmark. Marsjen endte opp i Genève, til åpningen av ILOs generalforsamling,

hvor tusenvis av barn, folk fra ulike organisasjoner og fagbevegelsen markerte sin motstand mot barnearbeid.

Vi skal rette en takk til de i LO som sto i bresjen for kampen mot barnearbeid; Yngve Hågensen, Esther Kostøl, Ellen Stensrud og mange flere. Mye er oppnådd siden den gang. Bevisstheten om barnearbeid er styrket blant forbrukere, produsenter og myndighetene i land hvor barnearbeid fortsatt er utbredt. Antall barnearbeidere er redusert med cirka 78 millioner. Vi er på vei mot en verden fri for barnearbeid.

Etableringen av Initiativ for etisk handel i 2000 er blitt et nytt bidrag i kampen mot barnearbeid. Mange selskaper får nå råd om hvordan de skal håndtere barnearbeid i leverandørkjeden. Fredelig utvikling og sosial rettferd hviler på et kunnskapsfundament og på respekt for barns rettigheter. Nobelkomiteen har gjort et særdeles klokt valg ved tildeling av årets fredspris.

ELDREOMSORG:

Hør på sjefen din, Tage!

DEBATT
HILDE ROSSETVIK
TORGERSEN

Leder i Fagforbundet Moss og Våler

«Det er et problem med svak bemanning og bruk av vikarer, spesielt i helgene.» Uttalelsen kommer fra Høyres helseminister, Bent Høie, i forbindelse med NRKs reportasjer om situasjonen i norsk eldreomsorg. Videre slår han fast at han kan love flere ansatte i eldreomsorgen i Norge. Men tydeligvis ikke i Moss. For i Moss, som styres av Høyre, er fokuset helt annerledes. Der er fokuset besparelser og omstilling. En omstilling som fører til færre, ikke flere, hender i omsorgssektoren. Hører ikke Høyre i Moss på sin egen helseminister?

NRK omtaler en rapport med tittelen «Inadekvat pleie og omsorg, overgrep og forsømmelser i norske sykehjem». I rapporten kommer det fram at åtte av ti pleiere opplever at de har sett og selv utført handlinger som kvalifiserer til å kalles inadekvat pleie. Årsaken, ifølge de ansatte, var at enheten de jobbet i hadde for få ansatte. Samtidig er det også dokumentert at det er kommunenes økonomi, og ikke det reelle behovet, som legger føringer for utforming av det

institusjonsbaserte tilbudet i kommunene.

Slik er det også i Moss. Det politiske flertallet i Moss kommune skjeler lite til brukernes reelle behov, men fokuserer på økonomi. En økonomi som er blitt stadig verre mens de har sittet ved makten. Moss kommune må se brukernes behov og bemanne deretter. Vi vet at gode, trygge ansatte gir bedre tjenester. Vi vet at ansatte i fulle, hele stillinger gir bedre tjenester. Vi vet at et ensidig fokus på innsparinger og omstillinger gir det motsatte. Fagforbundet Moss og Våler har i alle år kjempet for våre ansattes rettigheter, faglige utvikling og lønnsvilkår, men det er også en kamp for bedre tjenester til brukerne.

Fagforbundet Moss og Våler er bekymret for Høyres budsjettforslag. Vi er bekymret for at de prioriteringene posisjonen gjør resulterer i dårligere tjenester til kommunens innbyggere. Innbyggerne fortjener gode tjenester, gitt av faglig dyktige og trygge ansatte. Da må posisjonen i Moss styrke dette området, i stedet for å gjennomføre ytterligere kutt og omstillinger. Dette handler om prioriteringer og Fagforbundet Moss og Våler krever at politikerne i Moss prioriterer gode tjenester framfor lettvinne økonomiske nedskjæringer.

OPPLÆRINGSKONTORET:

Trist som faen

DEBATT

EIRIK TVEITEN

Leder i Moss Rødt

Gjør om vedtaket om å si opp avtalen med Opplæringskontoret! Kommunen må i dialog med kontoret foreta en gjennomgang med økt fokus på tettere oppfølging for å redusere frafallet i den videregående yrkesfaglige opplæring. De borgerlige partienes store trumfkort ved kommunevalget 2011, var at de skulle styre Moss uten bruk av eiendomsskatt. Det var ikke måte på hvilket overgrep mot enkeltmennesket denne skatten utgjorde. Dette helt urealistiske løftet har fått mange underlige utslag. Én ting er at de underkommuniserer at de i perioden selv har brukt/vil bruke cirka 320 millioner i eiendomsskatt, men ved å unnlate å prisjustere skattegrunnlaget har dette også ført til mange helt unødvendige innsparingstiltak i kommunen.

I mandagens formannskapsmøte var det tilbudet til byens ungdommer som skulle til pers. På den nylig avholdte skolekonferansen ble det dokumentert at frafall/avbrutt opp-

læring i den yrkesfaglige videregående opplæringen, var opp mot 50 prosent for ungdommen i Østfold/Moss, og verbalt var det stor enighet om at denne utviklingen måtte snus. Men samtidig har det borgerlige flertallet funnet ut at de kan spare opp mot 198.000 kroner per år, ved å si opp kommunens avtale med Opplæringskontoret i fylket. Og dette uten forutgående forhandlinger med Opplæringskontoret, og uten at det er foretatt egen evaluering av hvilke nytte lærlingene har av denne ordningen.

Når de borgerlige partiene slutter seg til rådmannens budsjettforslag, hvor det bedyres at kommunen skal satse på lærlinger og «Øke antall lærlinger vesentlig», er dette også kun staffasje. I virkeligheten betyr dette at kommunen bare skal forholde seg til et pålagt mål om å ta inn en lærling per 1.000 innbyggere, mens de altså skal kutte i de tjenestene som kan bidra til å hindre frafall/utsatt gjennomføring i den yrkesfaglige utdanningen. Min oppfordring er: Gjør om vedtaket! Det er lov å gjøre feil, men det er svært dumt å ikke kunne snu i tide, dersom målsettingen blant annet er å utvikle ordninger som gjøre kan gjøre livet bedre og lettere for byens innbyggere.